

Рубашенко Юлія Володимирівна,

студентка 5 курсу технологічного факультету
Національного університету «Чернігівський
колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Повечера Ірина Віталіївна,

к.п.н., доцент кафедри технологічної освіти та
інформатики Національного університету
«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

АНАЛІЗ ЗМІСТУ РОЗДІЛУ «ТЕКСТОВИЙ ПРОЦЕСОР» ПРОГРАМИ З ІНФОРМАТИКИ У СТАРШІЙ ШКОЛІ

Важливим компонентом культури сучасної людини є інформаційна культура, вирішальний вклад в формування якої сьогодні належить вивченню інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій в загальноосвітніх навчальних закладах.

Зміст навчального курсу «Інформатика» ґрунтується на принципах практичної доцільності; концентризму та наступності змісту; варіативності, диференціації, відповідності обсягу навчального матеріалу та рівня його складності віковим особливостям учнів [1, с.11].

Метою курсу інформатики є практичне оволодіння учнями навичками роботи з основними складовими сучасного програмного забезпечення комп'ютерної техніки, ознайомлення з функціональним призначенням основних пристроїв комп'ютера та принципами їх будови і дії, основами технології розв'язування задач за допомогою комп'ютера, починаючи від їх постановки й побудови відповідних інформаційних моделей і закінчуючи інтерпретацією результатів, отриманих з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Таким чином, мета вивчення курсу інформатики в старших класах передусім пов'язана з необхідністю підготовки учнів до подальшої практичної

діяльності. Спрямованість на перспективу, дозволяє сформулювати дану мету більш широко - підготовка сьгоднішніх школярів до життя в інформаційному суспільстві. Для досягнення даної мети зараз створюються спеціальні школи, класи з поглибленим вивченням інформатики, організуються факультативні заняття для учнів, які виявляють цікавість до даної дисципліни, з таким розрахунком, щоб максимально задовольнити індивідуальні інтереси школярів.

Шкільний курс інформатики в загальноосвітніх закладах вивчається за програмами, оприлюдненими на сайті Міністерства освіти та науки України і розділі «Навчальні програми для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів».

Вивчення даної шкільної дисципліни диференціюється залежно від профілю класу. Взагалі в сучасній школі виділяють наступні рівні програми з інформатики:

- рівень стандарту
- академічний рівень
- рівень поглибленого вивчення
- профільний рівень.

Кожному рівню відповідає певний обсяг навчального матеріалу, кількість годин відведених на його вивчення, перелік навчальних досягнень, що їх набувають учнів в процесі вивчення інформатики. Розглянемо вимоги кожного рівня, щодо вивчення розділу «Текстовий процесор».

Метою рівня стандарт є формування теоретичної бази знань учнів з інформатики та вироблення практичних навичок свідомого використання засобів сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у повсякденній навчально-пізнавальній, а потім професійній діяльності.

Основна мета під час розділу – ознайомити учнів з основними можливостями використання текстових процесорів, як програм, призначених для опрацювання текстових повідомлень за допомогою комп'ютера. Слід зауважити що текстовий редактор є програмою із прикладного програмного забезпечення загального призначення.

Важливо щоб учні розуміли, що саме прагнення спростити роботу з різними видами текстів призвело до створення великої кількості текстових процесорів. Крім того учні повинні засвоїти основні функції текстових процесорів – забезпечення операцій введення тексту з клавіатури з одночасним використанням параметрів; переміщення тексту на екрані і операція редагування; змістовне впорядкування тексту; екранне форматування тексту, встановлення параметрів друку.

На вивчення розділу «Текстовий процесор» згідно програми інформатики рівня стандарт 10 клас відведено 10 годин [3, с.21].

Програмою передбачено виконання трьох лабораторних робіт: 1. Робота з таблицями і зображеннями у текстових документах 2. Використання стилів і шаблонів документів; 3. Автоматичне створення змісту документа. Налаштування параметрів сторінок. Створення колонтитулів.

Перше ніж навести режими роботи з текстовим процесором доцільно надати можливість учням самостійно на основі повторення основних функцій виділити їх. У цьому випадку методично виправданою є евристична бесіда під час якої виділяються логічні лінії стосовно функцій текстового процесора та режимів його роботи. До основних режимів роботи можна віднести: введення та редагування тексту, форматування тексту або його складових символів, абзаців, таблиць, малюнків; орфографічної та граматичної перевірки; друкування і налаштування інтерфейсу та параметрів роботи текстових процесорів.

Після ознайомлення з кожним режимом окремо учням можна запропонувати виділити та класифікувати відповідним чином систему вказівок текстового процесору.

На вивчення розділу «Текстовий процесор» згідно програми інформатики академічного рівня у 10 класі відведено 7 годин [2, с.16]. Кількість годин на автоматичне створення документу дещо зменшено у порівнянні з рівнем стандарту.

Програмою передбачено виконання трьох практичних робіт: 1. Робота з таблицями і зображеннями у текстових документах; 2. Робота з редактором формул; 3. Використання стилів і шаблонів документів.

Стандартний рівень передбачає проведення 10 годин в 10 класі; академічний рівень - 7 годин в 10 класі. Зміст навчального матеріалу суттєво не відрізняється, проте в академічному рівні скорочено кількість годин на автоматичне створення змісту документа та налагодження параметрів сторінок.

В навчальній програмі поглибленого вивчення інформатики для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів розділ «Текстовий процесор» не вивчається, проте окремі поняття ходять до розділу «Технології офісного програмування», зокрема це поняття макросу; створення; операції з макросами; обмеження макросів, створених за допомогою MacroRecorder; приклади використання макросів, створених за допомогою MacroRecorder у середовищі Word. У цьому профілі зміст курсу розроблено відповідно до завдань профільного навчання на основі аналізу узагальненої діяльності фахівців з інформаційно-комунікаційних технологій. Їх діяльність пов'язана з розв'язанням інформаційних задач на одержання інформації, її використання та опрацювання, тому в пропонованій програмі увага акцентується на саме цих питаннях.

Зміст інформаційно-технологічного профілю має суттєві відмінності у вивченні розділу «Текстовий процесор». В ньому на вивчення цього розділу відведено 16 годин в 10 класі і додатково передбачено вивчення питань з основ верстки документів, використання майстрів і шаблонів та настроювання середовища користувача текстового процесора [4, с.11].

В цій програмі на відміну від інших розглядаються питання основ комп'ютерної верстки та засобів автоматизації роботи з текстовим процесором, також передбачено виконання таких практичних робіт: 1. Створення у документах списків, 2. Робота з таблицями у текстових документах, 3.Робота з зображеннями у текстових документах, 4. Робота з редактором формул, 5.Використання стилів, 6. Верстка багатосторінкових документів, 7.

Використання майстрів і шаблонів, 8. Настроювання середовища користувача текстового процесора. Останні три практичні роботи відсутні в інших програмах через брак часу на їх вивчення.

Отже, завдяки збільшеній кількості годин (16 годин) у порівнянні з іншими програмами програма інформаційно-технологічного рівню дає змогу учням здобути додаткові знання та вміння з комп'ютерної верстки, а саме використання різних режимів перегляду документа; стилів та шаблонів; визначення схеми документа; використання схеми документа для перегляду його змісту та навігації ним; структурування та верстки великих документів.

Список використаних джерел

1. Морзе Н.В. Методика навчання інформатики: Навчально-методичний посібник для вчителів інформатики та студентів педагогічних ВНЗ. Київ: Навчальна книга, 2005. 287 с.
2. Навчальна програма для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Інформатика (академ. рівень). Київ: Навчальна книга, 2006. 29 с.
3. Навчальна програма для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Інформатика (рівень стандарту). Київ: Навчальна книга, 2006. 41 с.
4. Навчальна програма для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Інформатика (інформаційно-технологічний профіль) - Київ: Навчальна книга, 2006. 58 с.